

Wij vinden in de Nederlandsche Staat-Courant no. 181, vermeld, dat het *Journal des Debats* van 29 juli jl., een artikel bevat waarin dat dagblad het oogpunt tracht aan te geven, waaruit de Fransche onderneming naar Marea Beschouwd

moet worden. Het spreekt daarin van de gevaren, welke de onafhankelijkheid van Europa zouden kunnen bedreigen, indien de tegenwoordige oorlog in het Oosten ten gevolge mogt hebben, dat geheel Europeesch Turkije en zelfs Klein Azie aan het Russisch Rijk gehecht werd, en betoogt daarna, dat het Fransche kabinet, in dezelfde betoelingen met de Grieksche zaken, door eene edelmoedige en belangeloze staatkunde geleid wordt. „Zoodra Griekenland vrij en onafhankelijk is, gaat het Journal des Debats voort, bezit Rusland geen voordeel meer, om den loop zijner krijgsovertoeren voort te zetten. Indien de Russische Keizer, uit adellijke inzichten de wapenen heeft opgevat; indien de bevrijding zijner geloofsgenooten uit eene harde slavernij werkelijk het doel van zijn streven is, dan zal hij ook gaarne medewerken tot de vestiging van eene onafhankelijken Staat, die geheel Europeesch Turkije omvat. Daardoor zoude het ergerlijk voorbeeld der verdeling van geheele Staten, waaruit vroeger zoo vele oorlogen voortvloeiden, verminderd, en tevens aan den Russischen handel de vrije doortocht door den Bosporus en de Dardanellen verzekerd worden; alsoo deze beide zeeengten in het bezit van een volk komen zouden, dat nog zeer langen tijd de bescherming en ondersteuning van Rusland zoude behoeven.

„Wij houden er ons van overtuigd,” zegt het Journal des Debats, „dat het Kabinet der Tuilleries geene eerooveringsoogmerken koestert; dat het bij deszelfs tegenwoordige onderneming geene voordeelen of schadevergoedingen wil bedingen, en dat het dus noch het bezit van Morea, noch dat van Egypte begeert. Indien het evenwigt van Europa verbroken mogt worden, dan zoude Frankrijk de middelen om dit te herstellen meer in zijne nabijheid, en vooral in eene betere bepaling en meerdere versterking van deszelfs grenzen moeten zoeken.”

REGTERLIJKE UITSPRAKEN.

Het vonnis van den Raad van Justitie te Batavia, van den 17den november jl., waarbij Mr. L. J. Blok, gewestelijk ontvanger van Batavia, uit hoofde van bedrog en verduistering van 's lands gelden was gecondemneerd, gelijk wij in onze courant van den 13den december jl. hebben opgegeven, is bij arrest van het Hoog Gerechtshof van den 19den december jl. geannuleerd, en de beklagde, van hetzelfde zop wel als van den tegen hem uitgebragten eisch en conclusie, geabsolveerd.

Wij vernemen dat de motieven van dit arrest voornamelijk daarop gegrond zijn, dat Mr. L. J. Blok, de hem opgedragen financiële speculatie, uit welke de niet voorhandene en te kort komende gelden zijn voortgevlaid, niet in zijne kwaliteit van algemeenen ontvanger heeft geëffectueerd, en hij uit dien hoofde voor die gelden niet anders of meerder aansprakelijk moet worden geacht, dan elk particulier aangelastigde.

Wij hebben vermeend, ons te moeten waarden, dit arrest zoodra als hetzelfde met zekerheid ter onzer kennis gekomen was, aan onze lezers mede te deelen, voor eerst, om dat de onpartijdigheid welke wij ons steeds als ons deel voorstellen, zulks van ons vorderde, en ten andere, om dat het ons steeds aangenaam zijn zal om absolute dan om condemnatoire vonnissen te plaatsen. Indien deze rede voor ons niet zoo dringend geweest ware, zouden wij gewacht hebben, met deze mededeeling, even als wij nog wachten met die van eenige andere zaken, tot dat wij in de gelegenheid gesteld zullen zijn, daaromtrent eenig naauwkeuriger en belangrijker verslag te geven, gelijk wij ons dan ook voorbehouden, zoodra wij alle de bouwstoffen tot de zaak van den heer Blok, uit echte en goede bronnen bij een verzameld zullen hebben, daaromtrent onze lezers nog eenig nader overzicht te geven.

M E N G E L I N G E N.

IETS OVER DE TERMES OF WITTE MIEREN.

Onder de insecten welke onder den naam van *Hymenoptera* bekend zijn, vindt de *Termes-fatale* hare plaats, ter stond na hare voornamelijk vijandin de mier, die haar in vele opzichten gelijk is. Hoe schadelijk deze ook is, wij zij onbegrijpelijk verwoestingen kan aanrichten, ja gebouwen doen instorten indien dezelve van hout zijn, zoo kunnen wij aan dit insect, onze bewondering niet weigeren, wanneer wij de kunst waarmaken het zijne woningen bouwvi, zoo wel als de maatschappelijke order die onder hun bestaat, gadeslaan.

Men verstaat de Termiten in drie geslachten, als het mannelijke, het vrouwelijke, en dat tot geen van beide behoort; men verdeelt hen weder in ridders en of den adel (waar uit Koning en Koningin gekozen worden) arbeiders, en soldaten.

De laatstgenoemden zijn voorzien van twee knippers, waarmee zij zich zeer gevoelig kunnen verweren, en zoodra zij om wat vernemen, weten zij een wilkend geluid te maken, het welk men duidelijk kan hooren, en waarop hunne kamraden daarop ter hulp anellen.

Hunne gebouwen of aardhoopen, welke zij eene vastigheid weten te geven, zoo dat zij onderscheidene menschen kunnen dragen, vindt men hier in Oost Indië, gewoonlijk niet hooger dan vier voeten, doch op de kust van Guinée, overtreffen die dikwijls vier tralen dit getal.

Men zegt stalt men zalk een Termiten stad, ver boven de Piramiden van Egypte, wanneer men namelijk acht geeft, op de verschillende grootte der bouwers, want indien men slechts 12 parijse voeten ten grondslag neemt, en deze met de *Chlops*

welke 448 voeten hoog is vergelijkt, en aanneemt, dat de Termiten slechts 4 duim groot is, zoo overtreft zijn reuzenarbeid, of gebouw, 576 maal deszelfs eigen grootte, terwijl de *Chlops* tot den mensch van 6 voeten lang, deze slechts 742 maal overtreft. De Piramide der Termiten zijn dus 7 maal hooger, dan een der grootste gedenkstukken van menschelijken arbeid, waartoe men 30 jaren besteed heeft, terwijl de Termiten hunne hoogste gebouwen in 3 à 4 jaren voltooijen. Het binnemate dezer beide soorten van Piramide mag in geen vergelijking komen. Een Termiten stad bevat van binnen eene menigte van hollen en gangen of galerijen, trappen en bruggen. De groote toegangen tot dezelve hebben dikwijls eene opening van dertien duimen, en zijn aan den mond gelijk groote stukken geschild, en om meerder vastigheid aan hun gebouw te geven, maken zij gedeeltelijk deze bruggen en trappen, van eene roodachtig soort van kalk die vrij hard is. Het voornaamste gedeelte waarop de gangen uitloopen, maakt het paleis van den Koning en van de Koningin uit.

Dit paleis is uit onderscheidene vertrekken en galerijen samengesteld, doch het middenste is het grootste, en behoort der Koningin toe. Dat dit ruim en groot is, is noodzakelijk, want, hoezeer hare Majesteit, als zij niet zwanger is, slechts in grootte gelijk staat aan andere van hare onderdanen, zoo wordt zij na de bevruchting, en wel het achterste gedeelte van haar lichaam, tot eene onbegrijpelijk dikte uitgezet. Vele duizenden eieren legt zij op eens; deze eieren worden dadelijk door hare onderdanen weggebragt, en in rechte lijnen, in galerijen van het paleis, nedergelegd, waar zij verder aan de zorg der voedsters worden toevertrouwd. De Koning heeft met een *Microscop* niet onbegrijpelijk eene soort van witte paddenstoelen ontdekt, welke door hun worden aangekweekt, en tot voedsal voor de jongen strekken.

De arbeiders behooren, noch tot het mannelijke, noch tot het vrouwelijke geslacht, en het geen het zondebaarste is, zij hebben geen gezigt. Dit is waargenomen door allen die hen hebben gadeslagen, en zonder een gewapend oog kan men dit bespeuren. Wanneer men een van deze insecten het nest plaatst, zal men opmerken dat hij niet van weg strandert, gelijk alle anderen insecten, wanneer men met het een of ander aan hem den weg betwist, maar dat hij daar regt tegen aan zal loopen, terwijl zulks het geval bij de soldaten niet is.

De meeste waarnemers komen daarin overeen, dat de Koningin uit den adel gekozen wordt. Dit is zeker wel het waarschijnlijke, en wanneer men hare afbeelding gadeslaat, bespeurd men duidelijk, dat zij uit geen ander soort dan uit de vliegende kan gekozen zijn, wijl hare overeenkomst met dit geslacht, te zeer in het oog loopt.

Zonderbaar is het, dat ik deze vliegende Termiten, welke niet arbeiden, immer, wanneer ik hunne gebouwen verbrak, ver van het paleis, en als het ware dicht bij een gepakt heb gevonden; even als of zij niet in den maatschappelijken Kring behoorden. Het is ook gebleken dat zij bij zekere tijden, des avonds, hunne woningen verlaten, om nimmer daar in terug te keeren, maar bij duizenden omsloemen, en een prooi van andere insecten worden, voor al van de zwarte mieren. De inlanders zeggen hun, dat zij bij de duisternis uit hun nesten afvliegen op, en bereiden, na dezelve geroosterd te hebben, eene soort van sambal bij hunne spijzen daarvan, die voor den europeaan walglijk is.

Van de duizenden die op die wijze uitvliegen, zijn er weinige die hunne vrienden ontmoeten, te dit echter met een paar het geval, dan wordt door hunne consociaten gesicht.

Wanneer ik den ingang van hunne gebouwen verbrak, vond ik aan dezelve immer soldaten, en arbeiders om het verbrokene te herstellen: wanneer ik aldaar van den adel of vliegende bespeurde, was dit immer een teeken, dat de verhuizing van dit geslacht ophanden was.

Omtrent het kunstmatige hunner gebouwen dient in het bijzonder te worden opgemerkt, dat zij bij overstroming, wanneer de verdeling van hun geheel geslacht op handen is, zich in den omtrak van het paleis bij een verzamelen, en met eenige toegangen dicht te maken, het water belatten tot hun door te dringen. Zij weten de aarde met eenige gomachtige stoffe te vermengen, die hunne gebouwen tegen het water bestand maakt, zoo dat zij veilig achter hunne bolwerken den tijd der uitstroeming kunnen afwachten.

SCHEEPSBERIGTEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Jan. 5—Eng. bark *Atke*, G. Fowdich, van Liverpool, den 25sten augustus 1828.
Jan. 6—Eng. schip *Bengal Merchant*, A. Duple, van Sydney, den 19den oktober 1828, passagier: mevrouw Duple, — dito *Eng. Comp. schooner Zephiir*, S. Congalton, van Sinsapoer, den 15den december 1828, passagiers: majoor Lake en familie. — Zweedsch schip *Calcutta*, C. H. Molten, van Stockholm, den 18den augustus 1828, passagiers: de heer Morgan en vrouw.

Vertrokken.

Jan. 6—schip *Joodool Rachman*, Said Oemar Bin Hoesein, naar Grisee.
Jan. 7—schoener *Amor*, V. Valler, naar Samarang, met Zr. Ms. troep.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet *Amor*, P. Wolter, — schepen Prins van Oranje, Schoor Verbond, Buitenzorg, Zedil Barie, Oelf Stij, Diana, Fredrik, De Gouverneur, Graf de Baliet, Neerlandsch Koningin, brikken Prins der Nederlanden, Dorothea, bark Philadelphia, schoener Diana, — Eng. Compagnies oorlogschip Hastings, schepen Arab, Bengal Merchant, brikken Indian, Alice, Eng. Comp. schoener Zephiir, — Zweedsche schip Calcutta, brik Thames.

Met enkele nieuwe Nederlandsche duiten 15 ponden en 24 mod; en

Met halve nieuwe Nederlandsche duiten, 15 ponden en 24 mod.

Batavia, *De Hoofd-baljuw voornoemd,*
den 3den januari 1829. **VAN DER VINNE.**

De Hoofd-baljuw brengt ter kennis van het publiek, dat de Brievensbus welke achtervolgens art. 5 van het besluit van den Luitenant Gouverneur Generaal, dater 26 december 1828 no. 1, boven op het raadhuis alhier ten gerieve van de ingezetenen is geplaatst, dagelijks des namiddags, uitgenoomen des zondags, te half vier ure, naar het postkantoor zal worden overgebracht.

Dat in dezelve kunnen worden geworpen, alle brieven aan geen gedwongen frankering onderhevig en die welke men niet wenscht te frankeren.

Aan een gedwongen frankering zijn onderworpen.

Alle brieven bestemd voor plaatsen niet onder het Nederlands gezag staande.

Alle brieven welke over partikuliere belangen worden geschreven aan ambtenaren in hunne betrekking.

Alle brieven welke geadresseerd zijn naar plaatsen meer dan 8 palen, van het postkantoor verwijderd.

Het vertrek der posten om de oost over geheel Java is bepaald op maandag en donderdag des avonds te zes ure, en naar Buitenzorg alle dagen, uitgezonderd des zondags, en bij aanwezigheid van Zijne Excellentie den Minister van staat Kommissaris Generaal ter hoofdplaats.

Het vertrek der posten om de west is bepaald op donderdag en zondags des morgens te half vier ure.

En wijders dat het sluiten der brieven pakketten voor de overzeesche bezittingen, telken wijze in de Javasche Courant en bij de postbus door den postmeester tijdig zal worden bekend gemaakt.

Batavia, *De Hoofd-baljuw voornoemd,*
den 5den januari 1829. **VAN DER VINNE.**

De Hoofd-baljuw van Batavia, maakt bij deze bekend, dat er narigten verlangd worden omtrent zekeren *Us-krand Adelaar*, welke omstreeks den jare 1789, met het schip DOGGERSBANK in Indie moet aangekomen zijn, en in 1790 is overgegaan, op het later gesloopte schip VOORBURG, wordende dierhalve ieder en een iegelijk, welke omtrent het verder wedervaren of overlijden van dien persoon inlichtingen kan geven ten vriendelijkste uitgenoodigd dezelve aan hem Hoofd-baljuw mededeelen.

Batavia, *De Hoofd-baljuw voornoemd,*
den 6 januari 1829. **VAN DER VINNE.**

De Resident van Bantam maakt bij deze bekend, dat ten zijne bureale eene inschrijving is geopend.

1°. Voor het wasschen, vullen en verstellen van kassas en fouritures in de residentie Bantam, op zoodanige voorwaarden, als op welke den heer onder-inspecteur der 2de klasse in de 1ste groote militaire afdeeling, het contract voor zoo veel die aanbesteding *Welleurede* betreft, heeft gesloten.

2°. Voor de levering van goede onpharige padie, ten dienste van de paarden der djangang sekars, in deze residentie regelrecht aan de verbruikers zonder eenige bemoeijng van het Gouvernement, wordende de benodigde hoeveelheid padie op 4,500 à 5,000 ponden, 'smaands berekend.

De biljetten van inschrijving zullen met in achtneming van het bepaalde, bij het provisioneel reglement op het houden van publieke uitbestedingen in Nederlandsch Indie, voor den 10den januari aanstaande, moeten ingezonden worden, aan het residentie bureau alhier, alwaar nadere inlichtingen te bevragen zijn, en de conditie van uitbesteding ter lezing liggen, zullende op dien dag des voormiddags te 10 ure, in de Dalem van den Regent te Ceram, tot de opening der voormelde biljetten worden overgegaan.

De gegadigden worden mitsdien uitgenoodigd hunne inschrijving-biljetten in te zenden, en de te houdene uitbesteding op voornoemden dag te komen bijwonen.

Ceram, *De Resident van Bantam,*
den 2den januari 1829. **F. H. SMULDERS.**

De ondergeteekende ingenieur der civile gebouwen en werken, maakt bij deze bekend, dat hij ingevolge daartoe bekomen autorisatie, op zaterdag den 10den dezer, des morgens te 10 ure, op het stadhuis, publiek aan den minsteischenden zal uitbesteden, het aanmaken van vier nieuwe postkarren; liggende het bestek en conditie, in 'n middelste ten visie ten zijnen kantore op het Molenvliet.

Batavia, *De Ingenieur voornoemd,*
den 6den januari 1829. **J. TROMP.**

VERKOPPE DEPARTEMENT.

Op zaterdag den 10den januari 1829, zal voor 'slands graan en riet, magazijn, voor rekening van het Gouvernement, worden vercocht; een partij van 1300 pd. indigo in elken 1278. pd. koffij van Tjicao.

21745. Buitenzorg:

Almede, een koper gewigt zwaar 200 ducaten; vier rantsoen balies, zeven ledige kamier balies, een gebroken marmere vrijsteen, vijf en zeventig gebroken marmere

vloersteen, defecte pistolen, vijf flesschen kardamon, 12 pond katjonde en 285 beschadigde hangmatten.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Bij *Keuchenius en Co.* zijn ontvangen, en tegen billijke prijzen te bekomen de volgende, pas per de laatst gearriveerde Nederlandsche en Engelsche schepen aangebrachte goederen, als: differente soorten van beste tafel-, bourgogne-, champagne-, rijnische-, port-, mader-, de grave-, thint-, malaga- en andere wijnen; cognac en Engelsche brandewijn, jenever, likeuren, best bitter, bier op vaten en flesschen, Engelsche ingelegde provisien voor gebruik aan hoofd, als: soupe, vleesch, vla, enz.; beste boter in dubbeld en enkelst fust, edammer present kazen, Engelsche en Westphalsche hammen, gezouten tongen in vaatjes, ingelegde groentens en vruchten, waaronder kruisbessen in flesschen, Hollandsche en Engelsche zuren, voornamelijk picalilly, diverse vischsauzen, Engelsche mosterd in heele en halve flesschen, Engelsche slaazijn en olie, gort en geerst in blikjes, bessensap, vruchten op brandewijn, pepermunt, Engelsch tafelsout in mandjes, astrale lampen, glas-, lak-, aarde-, pleet- en staalwerken, puik Manilla en Hamburger cigaren, spermacetiekaarzen, schrijfbehoeften, superfijne lakens en manshoeden, eau-de-cologne, roozewater en olie, Engelsch jagtkruid en schensmeer, enz., enz.

—Manilla hoeden bij **HELLERMANN.**

—Per laatst aangekomene schepen aangebracht roode wijn, fijne wijnen, mineraal water, jenever, ligt en zwaar bier, hammen, boter, rib- en paterstukken, gerookt vleesch, gerookte tongen, mootzalm, en verscheidene andere provisien; verder te bekomen, goede nieuwe riet per heele, halve en kwart koning, en lamp olie, bij

WATTENDORFF, HIPPE EN ZIMMERMAN.

GEBOORTEN.

Te Macao in China, beviel den 4den december 1828, van eene welgeschapen dochter *J. S. Blatterman*, geliefde echtgenoot van **J. C. VAN DER MEULEN.**

STERFGEVALLEN.

Mijne geliefde en voor eeuwig onvergetelijke gade, vrouwe *Wilmin Louise Gertruide van Bilfinger*, werd mij en mijne kinderen heden achtermiddag, ten 5 ure, tot onze onuitsprekelijke droefheid, door den dood ontruk. Van Batavia onlangs herwaarts gekomen, om hier eenigen tijd bij hare naaste betrekkingen doortebrengen, werd zij door eene gevaarlijke krankheid overvallen, waarvan de gevolgen een einde aan haar voor mij en mijne kinderen zoo dierbaar leven maakten. Zij bereikte den ouderdom van 40 jaren, en ik mocht 22 jaren met haar doof den zaligsten echt verbonden zijn. Wat wij in haar verliezen, zal een ieder ligtelijk besellen, die haar edel en voortreffelijk karakter gekend heeft en weet, wat zij in het bijzonder voor mij geweest is. Vertrouwende dat zij tot eenen beteren toestand is overgegaan, trachten wij ons met lijdzaamheid te onderwerpen aan de beschikkingen van Hem, wiens wegen wel ondoorgrondelijk zijn, maar wiens doen toch altijd wijs, goed en heilig is. Van de hartelijke deelneming van alle mijne vrienden houde ik mij ten volle verzekerd.

H. M. DE KOCK.
Magerang, residentie Kadoe, den 28sten dec. 1828.

POST-KANTOOR.
BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebracht, dat het brieven pakiet voor Nederland per het schip **DE PRINS VAN ORANJE**, gevoerd door kapitein *W. Blum*, op zaterdag den 10den dezer, uiterlijk voor twaalf ure zal worden gesloten.

Batavia, *De postmeester,*
den 7den jan. 1829. **P. A. BEK.**

VERTREKKENDE PERSONEN.

Mevrouw de weduwe *Horstink* en kind vertrekken naar Nederland.

Batavia, den 6den jan. 1829.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Te koop, het woonhuis, tuin en korenmolen, op Molenvliet; het woonhuis met tuin op den hoek aldaar, en de korenmolens op de Waterplaats. Drie-vierde der kooppenningen kunnen daarop gevestigd blijven.

F. W. SPANGENBERG.

—Wordt getruwd als gouvernante, voor een meisje van 12 jaren; eene vrouw, die in staat is onderrigt te geven in de Nederduitsche, Fransche en, zoo mogelijk, Engelsche talen, voorts in die wetenschappen en vrouwelijke handwerken, die tot eene goede opvoeding behooren. Men adresseere zich te Passardieang bij den heer *Domis*.

—De ondergeteekende rekent het plichtmatig om aan het publiek te moeten bekend maken, dat hij met zijn onderhieldende bodem **HET SCHOON VERBOND**, geen kaas noch boten, evenmin basket, amandelen of slaolie ter verkoop heeft aangebragt; en verklaart dat de advertentie door den heer *A. Devie* over gemelde goederen in de courant van 27 december jl. 154 geplaatst geheel van alle waarheid ontbloot is.

D. KRAIER.